

VADER van MUZIKANT WIM CLAEYS vocht voor Hitler aan het oostfront

Jonas Van Geel en Jelle Cleymans als broers Louis en Stafin '40-45'. Als die laatste voor de SS kiest, komen beiden lijnrecht tegenover elkaar te staan.

Vandaag ijvert muzikant Wim Claeys (46) voor een tolerante samenleving, maar als jongeman hield hij er extreemrechtse ideeën op na. Net als wijlen z'n vader, die tijdens WOII met de Duitsers meevocht aan het oostfront. 'Net als papa was ik jong en naïef', zegt Wim, die z'n verhaal neerschreef in een boek.

'Als kind had ik een broodzak van de SS. JONG EN, NAIEF, HÉ...

Zijn vader werd ter dood veroordeeld. De man kreeg gratie, maar het blijft net zo goed keihard klinken. Stefaan Claeys kon vlak na de Tweede Wereldoorlog op weinig begrip rekenen. Hij had immers gehoor gegeven aan de oproep van Adolf Hitler en trok samen met duizenden andere Vlaamse jongemannen ten strijde tegen het Russische 'rode gevaar' aan het oostfront. Op die manier hoopte Stefaan de Vlaamse zaak te dienen. De

doodstraf werd omgezet in een jarenlange celstraf. Toen Wim Claeys in 1972 werd geboren, lag dat allemaal al ver achter de rug. In zijn jeugd wist hij wel iets over het verleden van zijn vader, maar die praatte daar liever niet in detail over. Hij overleed bijna twintig jaar geleden na een slepende ziekte.

KINDERMISHANDELING

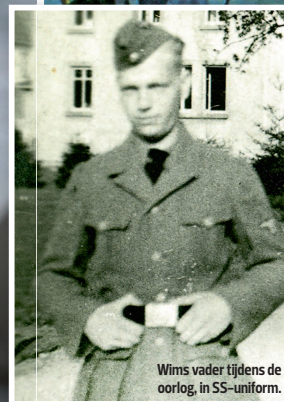
Wim heeft ook nog een zus, en een halfbroer en een halfzus. Zijn moeder leeft nog. Wim is

een bekende Gentse folkmuzikant en speelde onder andere bij Ambrozijn. 'Mijn papa was al 49 toen ik werd geboren', vertelt Wim, die getuigde in de Canvas-reeks 'Kinderen van de Collaboratie'. Met 'Zwartzak' maakte hij ook een theatervoorstelling over zijn vader en nu heeft hij dus een boek uit. We spreken voor het interview af in hartje Gent. Da's ook de stad van Dries Van Langenhove, de leider van Schild en Vrienden. 'Ze heb-

ben die gast wel héél zwaar aangepakt, hé', zegt Wim. 'Begrijp me niet verkeerd: mensen met zo'n mening horen niet in de raad van bestuur van de UGent, maar hem de kans ontneemen zijn studies af te maken, is een zwaktebod van de unief. Achteraf zijn die sancties weliswaar bijgestuurd, maar toch.' **Herkent de jonge Wim Claeys zich in Dries Van Langenhove?** (knikt) Ik zat zelf jarenlang bij het VNJ, het Vlaams Nationaal

Wims vader Stefan (hier links naast zijn zoon) bleef zijn hele leven Vlaams-nationalist.

Wims vader tijdens de oorlog, in SS-uniform.

Ik verwijt dat mijn ouders niet, wél de toenmalige leiding van het VNJ. Kinderen blootstellen aan zulk extreem gedachtegoed: da's in feite kindermishandeling, hé. **De titel van je boek, 'Mijn papa was bij de SS', klinkt bijna teder. Je hebt hem altijd graag gezien, hé?** Natuurlijk! Hij was een goeie vader. Boordevol humor. Aangenaam in de omgang. Heel sociaal ook: er was elke dag wel bezoek bij ons thuis. Op

Jeugdverbond, en bij studentenvereniging NSV. Wij marcheerden destijds de straatstenen uit de grond. (glimlacht) Mijn broodzak was zelfs van de SS.

Meen je dat nu?

Wij paradeerden met zulke nazi-prullen, ja. En we brachten ook de Hitlergroot. De cartoons, waar wij mee lachten, waren even racistisch als de meme's van Schild en Vrienden. Achteraf schaam ik me daar natuurlijk over, maar ik was jong en naïef.

Vreesde je vader niet dat je dezelfde fouten zou maken als hij?

Mijn vader had me zelf naar het VNJ gestuurd, weliswaar op een moment dat die nog openstond voor rechts én links. Pas eind jaren tachtig begon die organisatie te radicaliseren.

'Een jeugdzonde mag je nooit je hele leven achtervolgen, vind ik. Dat de unief Dries Van Langenhove de kans ontnemt om zijn studies af te maken vind ik dan ook een zwaktebod'

Wim herkent zich enigszins in Dries Van Langenhove van Schild en Vrienden.

zijn sterfbed nam ik zijn hand in de mijne. 'Ik had geen betere papa kunnen hebben', zei ik. Ik mis hem nog altijd.

Hij was blijkbaar zwijgzaam over zijn verleden. Drukte dat op hem?

Ja. Veel zei hij daar inderdaad niet over. Wel dat zijn goede vriend in het heetst van de strijd naast hem werd gedood met een kogel in het hoofd, en dat hijzelf in het been werd geraakt. Hij was drie jaar frontsoldaat in Estland, Rusland, Oekraïne en Polen.

Is er geen moment gekomen dat je in opstand kwam tegen hem? Toen je meer details vernam over de holocaust bijvoorbeeld?

Ik was 17 toen we op school een documentaire zagen over de jodenvervolging en de concentratiekampen. Miljoenen mensen die een gruwelijke dood stierven... Ik was diep geschokt en confronteerde mijn vader daarmee. Hij zei dat hij destijds totaal niet op de hoogte was. Was dat wél het geval geweest, dan had hij met 'den

Soetkin Collier werd met Urban Trad van het Eurovisiesongfestival verbannen omdat ze ooit met extreemrechts dweept.

Vlaamse SS'ers niet deelnemen aan de volkerenmoord.

Hij was naïef, schrijf je. Praat je hem zo niet al te gemakkelijk goed?

(denkt na) Misschien. Reimond Tollenaere, een vooraanstaand figuur van de collaboratiebeweging, zei in de jaren dertig al dat joden parasieten waren die moesten worden uitgeroeid. Zijn volgelingen hadden het dus kunnen zien aankomen. 'Wir haben es nicht gewusst': dat kunnen ze niet zeggen. Maar mijn papa was amper 19 toen hij naar het oostfront ging. Een kind nog. Op het eind van zijn leven vond hij het dom van zichzelf.

Was je vader ontgoocheld toen je het VNJ de rug toekeerde en een progressieve jongen werd?

Het heeft nooit geleid tot een breuk tussen ons. Hijzelf is altijd Vlaams-nationalist gebleven. Maar een racist is hij nooit geweest, en van het Vlaams Blok moest hij niets hebben. Hij was een goede vriend van oostfronter en VU-politicus Oswald Van Ooteghem. Mocht hij nu nog leven, dan zat hij ongetwijfeld in het N-VA-kamp.

Werd je snel aanvaard in het progressieve muzikantenmilieu?